

Oponentský posudok na dizertačnú prácu

Dizertačná práca: **Mediální prezentace cestovateľské dvojice Miroslav Zikmund a Jiří Hanzelka v letech 1947–1969**

Oponent: prof. Peter Mikuláš, PhD., Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre

Doktorand: Mrg. et. MgA. Petr Horký

Školiteľ: prof. MgA. Martin Štoll, Ph.D.

Mnohodimenzialita naratívu Z+H sa prejavuje v tom, že aj akademicky ho možno analyzovať na rôznych úrovniach: obchodnej, politickej, interkultúrnej, biografickej, spoločenskej. Obzvlášť zaujímavou je táto téma aj na úrovni mediálnej a propagačnej komunikácie. Takto postavený cieľ bádania hodnotím ako zmysluplný, vhodne dopĺňajúci mozaiku vedomostí o skúmanej cestovateľskej dvojici. Významnou okolnosťou pritom je to, že Horký sa témam súvisiacich so Zikmundom a Hanzelkom dlhodobo profesionálne venuje – táto skutočnosť je základným pilierom práce a aj jej vítaným, hoci nie nevyhnutným predpokladom.

Vysoko oceňuje výber a kvalitu zvolenej literatúry, ktorá je na viacerých miestach doplnená exkluzívnymi zdrojmi – rozhovormi, ktoré Petr Horký realizoval pri príprave filmov venovaných Zikmundovi a Hanzelkovi. Taktiež oceňujem, že značná časť práce je postavená na archívnom výskume a na exkluzívnej dokumentácii.

V porovnaní s verziou dizertačnej práce predloženej k malej obhajobe Petr Horký výrazne koriguje nedostatky týkajúce sa výberu a použitia literatúry z odboru mediálnych štúdií a špecificky marketingovej komunikácie. Horký pomenúva propagačné a mediálne aktivity Zikmunda a Hanzelky súčasnými termínmi s použitím adekvátnych literárnych zdrojov. Predsa len sú však v tejto časti stále určité limity: najmä v pestrosti zdrojov a v občasnom použití zdrojov nevhodných pre vedeckú prácu. Na druhej strane ide o definície termínov vzťahujúce sa k základným komunikačným nástrojom, preto menej kvalitné zdroje nemajú negatívny vplyv na faktickú správnosť obsiahnutých tvrdení. Do určitej miery pôsobí vyrušujúco aj podčiarkovanie definovaných nástrojov v texte práce. Celkovo však hodnotím posun v tejto oblasti kladne a oceňujem, že doplnený terminologický aparát plní svoj účel aj v ďalších, exporatórnych častiach práce.

Moja ďalšia poznámka, podobne ako v predošlom posudku, smeruje ku kapitole 3.2.1., ktorú autor nazýva Mediální rutiny. Hoci mediální rutiny hrajú v danej téme určitú úlohu, žiadalo sa použiť presnejší termín, ktorým sú vzťahy s médiami/media relations. Na niektorých miestach autor používa súvisiaci termín: mediální partnerství. V štruktúre práce by táto časť mala byť nadradená nasledujúcim kapitolám, konkrétnejšie sa venujúcim jednotlivým typom médií. Práve v nich sa ilustrujú mechanizmy, ktoré vzhľadom k odboru, v ktorom je práca ukotvená, možno považovať za najzaujímavejšiu činnosť Zikmunda a Hanzelky. Konštatujem, že kontext tejto poznámky nie je vo finálnej verzii dizertačnej

práce reflektovaný. Prosím preto doktoranda, aby sa pri obhajobe práce vyjadril k tomu, prečo tak neurobil s použitím akceptovateľnej argumentácie.

Autor si kladie veľmi ambiciózný výskumný cieľ: „Cílem této práce je nalézt a pojmenovat pracovní cíle, strategie, pracovní postupy a mechanismy cestovatelů Miroslava Zikmunda a Jiřího Hanzelky v jejich mediální komunikaci v letech 1947-1969.“ Takto stanovaný cieľ hodnotím ako dobre formulovaný. Práci by však prospeli parciálne ciele, ktoré by umožnili konštruovať adresnejšiu, resp. k cieľom užšie vzťahnutú interpretačnú časť.

Doktorand si stanovuje výskumný dizajn, ktorý sa vzhľadom k cieľom práce javí ako optimálny, hoci v mediálnych štúdiách len málo využívaný. Holistický, resp. komplexný prístup, ktorý volí, si však vyžiadal určité kompromisy. Rizikom, ktoré však autor viacmenej eliminoval, je výrazne „insajderský“ kontakt s témou. Horký preukázal, že dokáže abstrahovať zásadné témy vytýčené v práci.

Z formálneho hľadiska je práca spracovaná na dobrej úrovni. Autor používa kvalitný vedecký jazyk, aj keď je na niektorých miestach cítiť jeho príklon k žurnalistickému štýlu. Za určitú formálnu nezrovnalosť považujem, že explicitne chýba pomenovanie úvodnej kapitoly ako „Úvod“, hoci implicitne mi je ako hodnotiteľovi zrejmé, že túto úlohu plná kapitola 1) NEJSLAVNĚJŠÍ CESTOVATELSKCESTOVATELSKÝ NEÚSPĚŠPĚCH. Stredne vážnymi nedostatkami je absencia niektorých zdrojov uvedených v bibliografii v samotnom texte (napr. McLuhan, McQuail, Trampota, Postman). Nedostatkom je tiež nezdôvodnené prekročenie časového obdobia vymedzeného v cieľoch práce, keď sa doktorand vyjadruje aj k obdobiu po roku 1970 (cieľ práce špecificky uvádza roky 1947-1969). V Závere autor pristúpil k štrukturalizácii výskumného univerza, pričom rozdeľuje pôsobenie Zikmunda a Hanzelky do troch období (pričom posledné presahuje vytýčené výskumné obdobie). Prosím preto doktoranda, aby sa k týmto skutočnostiam vyjadril pri obhajobe práce.

Dizertáciu Petra Horkého považujem za zdarilú vedeckú prácu vyzretého autora. Domnievam sa, že jej výsledky majú výrazný potenciál obohatiť oblasť mediálnych štúdií. Hoci sú moje poznámky na niektorých miestach kritické, prosím, aby ich autor i komisia chápali ako kritiku pozitívnu. Verím, že výsledky práce budú publikované a sprístupnené odbornej aj laickej verejnosti.

Dizertačnú prácu Petra Horkého odporúčam k obhajobe.

V Nitre, 10.3.2023

Prof. Peter Mikuláš, PhD.